

РЕШЕНИЕ

№ 150

гр. С., 27.02.2023 г.

В ИМЕ-РОДА

РАЙОНЕН СЪД – С., XII-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: И.Р.

при участието на секретаря В.П.
като разгледа докладваното от И.Р. Гражданско дело № 20225530102035 по описа за 2022 година

Предявен е иск с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК.

Ищецът П. твърди в исковата си молба, че подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК, с което претендирал заплащане от ответницата на сумата от 1485.62 лева за задължение по запис на заповед, правата по който му били прехвърлени с джиро, и законна лихва от подаване на заявлението в съда до изплащането, както и разноски в заповедното производство. Било образувано ч.гр.д. № 558/2022 г. на РС С., по което било уважено заявлението му и издадени заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК и изпълнителен лист, въз основа на който било образувано изпълнително дело при ЧСИ Г.И.. Със съобщение по заповедното, което получил на 05.05.2022 г., бил уведомен, че в срок било постъпило възражение от ответницата, като на основание чл. 415, ал. 1 ГПК съдът му указал, че в едномесечен срок от получаване на съобщението можел да подаде иск за установяване на вземането си. Поради това подавал иска. Ответницата била издала на К. запис на заповед, който бил приложен в оригинал към заявлението му за издаване на заповед за изпълнение. Документът бил валиден и редовен от външна страна, и съдържал всички реквизити на чл. 455 ТЗ. Издателят му се бил задължил безусловно и неотменимо да плати на ищеца или на негова заповед, на предявяване, цитираната сума. Запис на заповед бил предявен за плащане, което било удостоверено с подписа и собственоръчното изписване имената на ответницата. След предявяването му за плащане, М., което било с предишно наименование К., му прехвърлило всички права по записа на заповед. Към датата на подаване на заявлението по чл. 417 ГПК ответницата му дължала сумата от 1485.62 лева със законна лихва до погасяване на задължението. Искането е да се признае за установено по отношение на ответницата, че дължи на ищеца сумата от 1485.62 лева за неизпълнено задължение на

записа на заповед, предявен за плащане и прехвърлен с джиро, и законна лихва върху тази сума от 09.02.2022 г. до изплащането ѝ, за изпълнение на които парични задължения е издадена заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № 558 по описа за 2022 г. на С. районен съд. Претендира за сторените в заповедното и настоящото производство разноски.

Ответницата - оспорва предявения иск, който моли съда да отхвърли, като неоснователен и ѝ присъди сторените по делото разноски, с абсолютни и релативни възражения и доводи, изложени подробно от пълномощникът ѝ в представения в срок отговор и в хода на делото по същество.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в съвкупност с искането, възраженията и доводите на страните, взе предвид и настъпилите след предявяване на иска факти, от значение за спорното право, намери за установено следното:

На 12.02.2018 г. ответницата е издала процесния запис на заповед, с който безусловно се задължила да заплати на предявяване и без протест на К. сумата от 2424 лева (л. 4 ч.гр.д. № 558/2022 г. на СтРС). Този запис на заповед има всички реквизити на чл. 535 ТЗ. Поради това е редовен от външна страна, действителен менителничен ефект (чл. 536, ал. 1 ТЗ). Предявен е за плащане на ответницата на 30.11.2020 г., което същата е удостоверила със саморъчното изписване на имената и подписа си под това изявление в него, в определения от същата при издаването му по-дълъг от посочения в чл. 487, ал. 1 изр. 3, във вр. с чл. 537 и чл. 538, ал. 1 ТЗ - 5-годишен срок от издаването му (л. 4 ч.гр.д. № 558/2022 г. на СтРС). С.ова му предявяване е настъпил на същата дата и уговореният в този запис на заповед падеж „на предявяване” за плащането му (чл. 487, ал. 1, изр. 1, във вр. с чл. 537 ТЗ). Същият запис на заповед е джиросан след това на 28.10.2021 г. на ищеца, с подписаното във формата по чл. 468, ал. 1 ТЗ на гърба му джиро от джиранта М. - универсален правопреемник на преобразувалото се в него на 10.10.2019 г. юридическо лице К., на което според записа на заповед следва да се плати, което е видно от търговския регистър (чл. 487, ал. 1, изр. 1, във вр. с чл. 537 ТЗ). Независимо, че това джиро е направено след падежа на този запис на заповед, то има същото действие по чл. 469, ал. 1 ТЗ – прехвърлило е вземането по записа на заповед на ищеца, който е последен джиратар по него (чл. 474, ал. 1, изр. 1, във вр. с чл. 469, ал. 1 и чл. 537 ТЗ). Върху този запис на заповед няма отбелязвания за извършени плащания на част или на цялата обещана с него сума от 2424 лева, нито по делото е представена разписка за наличие на такива плащания по него до приключване на съдебното дирене (чл. 492 ТЗ).

За неизпълненото задължение по него от 1485.62 лева ищецът е подал на 09.02.2022 г. заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК и изпълнителен лист по чл. 418 ГПК срещу ответницата. За разглеждането му е образувано приложеното ч.гр.д. № 558 по описа за 2022 г. на С. районен съд, по което на 10.02.2022 г. е издадена исканата от него заповед по чл. 417 ГПК и изпълнителен лист по чл. 418 ГПК за същата сума, и законна лихва върху нея от 09.02.2022 г. до изплащането ѝ, както и 509.71 лева за разноски по делото. На 19.04.2022 г., в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК, ответницата е подала възражение по

образец срещу тази заповед, че не дължи изпълнение на вземането по нея. Поради това на 26.05.2022 г., в срока по чл. 415, ал. 4 ГПК, ищецът е предявил по делото процесния иск, който поради това се счита предявен на 09.02.2022 г., когато е подал в съда заявлението си за издаване на заповедта за изпълнение по чл. 417 ГПК срещу ответницата (чл. 422, ал. 1 ГПК).

От т. 1 и 2 на заключението назначената по делото съдебно - почеркова експертиза, което съдът възприема, поради неоспорването му от страните и липсата на противоречие с останалите доказателства (чл. 202 ГПК), се установява още, че саморъчно изписаните в записа на заповед имена и подпис за издател на процесния запис на заповед са положени от ответницата, която е изписала саморъчно имената си и положила подписа си и под изявлението в него, че същият ѝ е предявен за плащане на 30.11.2020 г. (т. 1 и 2 ЗСПЕ, л. 55). Поради това съдът признава с настоящото решение за недоказано оспорването от ответницата на автентичността на същите ѝ подписи под този запис на заповед, а последният за автентичен документ, за проверка на която му автентичност съдът откри, поради оспорване на истинността му от пълномощника ѝ по делото производство по чл. 193 и сл. ГПК (чл. 194, ал. 2 и 3 ГПК).

Вярно е, че от страница пета и т. 3 на ЗСПЕ, и отговорите на вещото лице в съдебно заседание, се установява още, че цифровият запис на датата 30.11.2020 г. на предявяване на този запис на заповед за плащане на ответницата, не е положен от нея и е изпълнен с химикална паста с различен химичен състав от този, с който са вписани в него имената и подписите ѝ (т. 3 ЗСПЕ, л. 55-56 и 81). Но също така е вярно от една страна, че това не доказва възражението ѝ за добавянето на същата дата след подписване от нея на изявлението ѝ в същия запис на заповед, че ѝ е предявен за плащане (чл. 154, ал. 1 ГПК). Тъкмо напротив. От т. 4 на ЗСПЕ се установява, че е невъзможно да се определи времето на полагането на същата и имената и подписа ѝ в този запис на заповед, защото все още няма разработена такава методика (л. 56). При това положение обаче, възражението ѝ в отговора, че този запис на заповед не ѝ е предявен за плащане на тази посочена в него дата 30.11.2020 г., се явява неоснователно, защото нейна е съгласно чл. 154, ал. 1 ГПК тежестта да го докаже, и то пълно и главно, тоест несъмнено, а по делото няма несъмнени доказателства същата дата да е била добавена след подписване от същата на изявлението ѝ за предявяването на записа на заповед за плащане, които да накърняват формалната доказателствена сила по чл. 180 ГПК на същото ѝ изявление (чл. 178, ал. 1 ГПК). Записите на заповед и изявлението в него за предявяването му са частни документи, поради което за тях са приложими дадените от състави на ВКС разрешения на въпроса за кръга на "третите лица" по чл. 181 ГПК и доказателствената сила на същите документи. Даденият от същите отговор е, че съгласно чл. 180 ГПК, частните документи, подписани от лицата, които са ги издали, съставляват доказателство, че изявенията, които се съдържат в тях, са направени от тези лица (чл. 180 ГПК). При възражение за антидатиране, посоченият в документа издател не може да се ползва от правилата на чл. 181, ал. 1 ГПК относно достоверната дата, защото нейни адреси са само третите спрямо документа лица, неучаствали в съставянето му, какъвто той не е.

Когато изявленията обхващат датата на документа, съставителите му са обвързани от нея, а тя е противопоставима на участниците в съставянето му, но всеки може да опровергава верноС.а ѝ и носи съгласно чл. 154, ал. 1 ГПК тежеС.а да докаже действителното време на съставянето му. Поемателят не участва в съставянето на запис на заповед и едностранните изявления в него за предявяването му за плащане, а издателят им, който се сочи за техен автор. Поради това, ако се позовава на антидатирането им и домогва да опровергае вписаната в запис на заповед дата на издаването/предявяването му, то именно той оспорва и цели да опровергае верноС.а на датата на тази негова едностранна правна сделка, поради което носи съгласно чл. 154, ал. 1 ГПК тежеС.а да докаже действителният момент на волеизявлението си по нея (Р 100-2020-І т.о.). Поради това и в случая тежеС.а да докаже пълно и главно, тоест несъмнено по делото, възражението си, че процесният запис на заповед не ѝ е предявен на посочената в него и удостоверена с подписа ѝ дата 30.11.2020 г., се носи от ответницата по делото (чл. 154, ал. 1 ГПК). В негова подкрепа обаче същата не представи несъмнени доказателства, каквото доказателство не представлява ЗСПЕ, че същата дата не е изписана от нея, а с различна по химичен състав химикална паста от тази, с която са изписани от нея имената и подписа ѝ за предявяването на същия запис на заповед, защото за него няма законово изискване за лично изписване от издателя му на датата на предявяването му, а подписвайки се под текста за предявяването му, тя е признала факта на предявяването му и тази дата на същото (в този смисъл Опр. 437-2017-І т.о. и Опр. 743-2012-І т.о.).

При това положение възражението ѝ за противното се явява и ирелевантно за изхода на делото. Не само защото с подписа си под същата и изявлението в този запис, че ѝ е предявен за плащане на нея, ответницата е признала факта на предявяването му на същата дата (така и Опр. 437-2017-І т.о.). Но и защото поставянето на дата на предявяване на запис на заповед при предявяването му за плащане на издателя, не е елемент от съдържанието му по чл. 535 ТЗ, поради което не се отразява на неговата действителност (чл. 536, ал. 1 ТЗ). Предявяването е от значение само за изискуемоС.а на тези записи на заповед, при които плащането им е уговорено в същите след (а не „на“ – б.р.) предявяването му (така Опр. 743-2012-І т.о.). Защото *само* за запис на заповед с падеж по чл. 486, ал. 1, т. 2 ТЗ „на определен срок след предявяването“, какъвто процесният не е, законът изисква издателят му да удостовери лично в него, че му е предявен, да постави дата и да се подпише, а случаят не е такъв (чл. 538, ал. 2, изр. 2 ТЗ). При него процесният запис на заповед е с падеж „на предявяване“ (а не „на определен срок след предявяването“) и е платим с предявяването му – на датата и мястото, където то е извършено (чл. 487, ал. 1, изр. 1, във вр. с чл. 537 ТЗ). Поради това няма изискване в ТЗ за лично поставяне от издателя на датата на предявяването на такъв запис на заповед с падеж „на предявяване“, какъвто е процесния, защото е платим *на предявяването му*, а не на определен срок *след* предявяването му (чл. 487, ал. 1, във вр. с чл. 537 ТЗ).

Други релевантни доказателства няма представени по делото. Липсват такива в подкрепа и на останалите абсолютни (обективни) и релативни (отноС.елни) възражения на

ответницата в отговора ѝ, включително, че не е издавала процесния запис на заповед, че не знаела същността и правните му последици, че не е чела същия, че не познавала законния представител на посочения в него поемател, че е нямала воля да се задължава по него, че не го е подписвала на посочената в него дата 12.02.2018 г. на издаването му, че е нищожен, защото липсвала нейна воля/съгласие за издаването му, че бил унищожаем, защото била подведена да го подпише чрез умишленото ѝ въвеждане в заблуждение. Тежестта да докаже пълно и главно, тоест несъмнено, всички тези нейни възражения в отговора ѝ, се носи от същата по делото, защото за ищецът процесният запис на заповед служи и като основание, и като доказателство за възникване, съществуване и изискуемост на вземането му по него (чл. 154, ал. 1 ГПК, т. 17 ТР 4-2014-ОС.К и Р 100-2020-І т.о.). Поради това съдът намери за неоснователни и тези недоказани от ответницата възражения, а издаденият от нея процесен запис на заповед за действителен и редовен от външна страна менителничен ефект.

При тези установени по делото обстоятелства, съдът намери, че предявеният иск по чл. 422, ал. 1 ГПК е основателен. При същия ищецът носи тежестта да докаже съществуването на процесното вземане от 1485.62 лева по записа на заповед срещу ответницата (така т. 17 от ТР № 4/2014 г. на ОС.К). За последният е характерно, че е обикновена форма на менителничното задължение, която създава задължение на издателя пред всеки легитимиран поемател. Записът на заповед обикновено се издава с цел обезпечителна цел по каузални сделки, от които произтичат парични задължения за издателя му. Съществуването обаче и на каузално правоотношение наред със записа на заповед не променя абстрактния му характер на едностранна сделка. Именно поетото с него безусловно обещание за плащане обуславя липсата на законово изискване за посочване в същия и на основанията (причината, каузата) за издаването му (чл. 535 ТЗ). В случаите когато записът на заповед е издаден като обезпечение на друга сключена между страните каузална сделка, то недействителността ѝ, както и погасяването на вземането по нея, могат да се релевират в срока за отговор като възражения срещу иска по чл. 422, ал. 1 ГПК, защото се касае в този случай до едно и също вземане, а не до две различни вземания, едното от които да произтича от каузалната сделка (заем, наем, лизинг, продажба и прочие), а другото от абстрактната сделка - запис на заповед.

В случая по делото ищецът доказва, че ответницата е издала процесния запис на заповед, с който безусловно се е задължила да заплати на поемателя К., на предявяване и без протест, сумата от 2424 лева. Доказва, че падежът за плащането му е настъпил на 30.11.2020 г., когато е предявен за плащане на ответницата, която с подписа под това изявление в него е признала факта на предявяването му и тази дата на същото (чл. 487, ал. 1, във вр. с чл. 537 ТЗ). Доказва и обстоятелството, че е придобил с джирото от 28.10.2021 г. на гърба му процесното вземане по този запис на заповед (чл. 469, ал. 1, във вр. с чл. 474, ал. 1, изр. 1 и чл. 537 ТЗ). А ответницата не доказва несъмнено по делото с оглед изложеното своите възражения срещу същия в отговора.

Този запис на заповед съдържа всички реквизити на чл. 535 ТЗ. Поради това е действителен (т. 3 ТР 1-2005-ОСТК). Този извод не търпи промяна от обстоятелството, че по

делото няма данни за причината/основанието/каузата, поради която е издаден от ответницата и поето с него от същата безусловното задължение да плати обещаната с него сума от 2424 лева, респективно – претендираната от ищеца, като последен джиратар по него, искова сума от 1485.62 лева. А това е така защото запис на заповед е абстрактна сделка, в което всъщност се състои и менителничния му характер. Поради това за действителност на му законът не изисква да е посочена в него причината (каузата, основанието), заради която е издаден и е било поето с него и от ответницата в случая безусловното обещание да плати посоченото в него вземане, респективно – заявената с иска по делото от ищеца неплатена сума от 1485.62 лева от същото вземане, която няма данни ответницата да е платила на ищеца до приключване на съдебното дирене, въпреки настъпване на 30.11.2020 г. на падежа за плащането ѝ по същия запис на заповед, с предявяването му на тази дата за плащане (чл. 535 ТЗ). Именно поради това в задължителната си практика ВКС приема, че предмет на делото при иска по чл. 422 ГПК в хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 10 ГПК, е съществуването на вземането по записа на заповед, а каузалното правоотношение подлежи на изследване само ако е въведено твърдение/възражение за такова от страните по делото, по повод или във връзка с което е издаден запис на заповед, а случаят не е такъв (т. 17 от ТР 4-2014-ОС.К). При него ответницата не е възразила с отговора за наличие на каузално правоотношение, по повод на което да е издаден от нея процесния запис на заповед. Не е възразила за наличие на такова правоотношение и във възражението си по чл. 414 ГПК срещу заповедта за изпълнение по чл. 417 ГПК. Поради това наличието му и релативни възражения за погасяване изцяло или частично на вземането по същото, а оттам и по записа на заповед, не подлежи на изследване в настоящото производство. Защото с изтичането на срока за отговор тя е загубила процесуалното право да предяви такова възражение по чл. 131, ал. 2, т. 4 и 5 ГПК и наведе с него наличие на такова каузално правоотношение и връзката му със записа на заповед, защото това възражение не е свързано със служебното приложение от съда на материалния и процесуалния закон (чл. 133 ГПК, т. 11а и т. 17 от ТР 4-2014-ОС.К). Поради това се преклудира с изтичането на срока за отговор, в който ответницата е пропуснала да предяви такова (чл. 133 ГПК).

Ето защо съдът намери, че липсва на доказателства по делото за причината, поради която е издаден от ответницата процесния запис на заповед, не го прави нищожен. След като съдържа всички изискуеми от чл. 535 ТЗ реквизити, представлява действителен менителничен ефект, а възраженията на ответницата в отговора ѝ за противното, са недоказани, поради което неоснователни (чл. 536, ал. 1 ТЗ). А след като ищецът доказва по делото правопораждащият процесното вземане факт и неговата изискуемост, респективно, че то е възникнало и съществува до размера на исковата сума от 1485.62 лева по процесния запис на заповед, а релевираните от ответницата възражения в отговора ѝ, че не дължи това вземане, са недоказани, поради което неоснователни, то по правилото на чл. 154 ГПК за разпределение на доказателствената тежест съдът следва да приеме, че предявеният от ищеца иск по чл. 422, ал. 1 ГПК за съществуване на това процесно вземане по записа на заповед, е основателен. Поради това следва да го уважи, като признае за установено по отношение на ответницата, че му дължи исковата сума от 1485.62 лева за неизпълненото ѝ

задължение по процесния запис на заповед, и законна лихва върху същата от 09.02.2022 г., когато е подал в съда заявлението си за издаване на заповедта и предявен според фикцията на чл. 422, ал. 1 ГПК иска му по делото за неговото съществуване, до изплащането му, за изпълнение на което парично задължение е издадена същата заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК (чл. 422, ал. 1 ГПК).

При този изход на делото, само ищецът има право да му се присъдят, както сторените по делото разноси в общ размер от 668.61 лева (от които 29.71 лева внесена за производството държавна такса, 228.90 лева внесено възнаграждение за вещото лице и 410 лева платено адвокатско възнаграждение), така и сторените в заповедното производство разноси в общ размер от 509.71 лева (от които 29.71 лева внесена държавна такса за същото производство и 480 лева платено адвокатско възнаграждение), които поради това следва да възложат в тежест на ответницата (чл. 78, ал. 1 ГПК и т. 12 от ТР 4-2014-ОС.К). При този изход на делото същата няма право на разноси (чл. 78, ал. 3 ГПК).

Воден от горните мотиви, С. районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на -, с ЕГН *****, с адрес -, че дължи на П., с ЕИК -, със седалище и адрес на управление -, сумата от 1485.62 лева за неизпълнено задължение по запис на заповед от 12.02.2018 г., предявен за плащане на 30.11.2020 г., прехвърлен с джиро на 28.10.2021 г., и законна лихва върху тази сума от 09.02.2022 г. до изплащането ѝ, за изпълнение на които парични задължения е издадена заповед № 288/10.02.2022 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК по ч.гр.дело № 558 по описа за 2022 г. на С. районен съд.

ОСЪЖДА - с п.с., да заплати на П. с п.а., сумата от 668.61 лева за разноси по настоящото дело и сумата от 509.71 лева за разноси по заповедното ч.гр.дело № 558 по описа за 2022 г. на С. районен съд.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано пред С. окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните по делото.

Съдия при Районен съд – С.: _____